

İTOSAM

İSTANBUL TİCARET ODASI
STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

HAFTALIK
EKONOMİ BÜLTENİ
11 AĞUSTOS 2025

Ekonomide Son Gelişmeler

- 03 TİCARET SAVAŞLARI
- 04 ABD-ÇİN TİCARETİ
- 06 AR-GE FAALİYETLERİ İÇİN AYRILAN ÖDENEK VE HARCAMALAR
- 07 TÜİK ENFLASYON
- 10 İTO ENFLASYON
- 12 FİNANSAL YATIRIM ARAÇLARININ REEL GETİRİ ORANLARI

“Trump’ın Yeni Tarifeleri Asya’da Yatırımların Yönünü Değiştirebilir”

Küresel ekonomideki yapısal değişimler ve artan ticaret gerilimleri, şirketleri tedarik zincirlerini yeniden yapılandırmaya zorluyor. ABD’nin Çin’e uyguladığı vergiler yüksek seviyelerde seyrederken Vietnam, Tayland veya Endonezya gibi alternatif ülkelere uygulanan oranların %19-20 civarında olması üretimi Çin dışına taşımayı mantıklı bir seçenek haline getiriyordu.

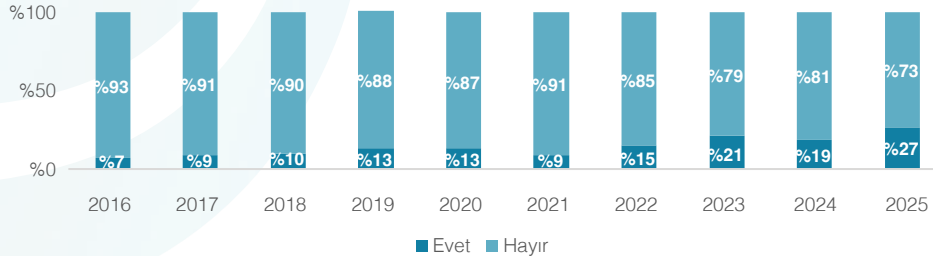
Trump, Çin’e yönelik ek tarifeleri %30’a indirirken Güneydoğu Asya ülkelerine %10 ila %40 arasında değişen yeni tarifeler getirdi. Buna rağmen Güneydoğu Asya ülkelerine uygulanan gümrük vergileri genel olarak Çin menşeli ürünlere uygulanan ortalama oranlardan daha düşük kalmaya devam etti. Ancak Trump geçtiğimiz hafta yapılan yeni düzenleme ile Çin’den üçüncü ülkeler aracılığıyla ABD’ye yönlendirilen ürünlere %40 oranında genel bir gümrük vergisi getirdi. Bu adım, Çinli şirketlerin yurt dışındaki yatırımlarının sürdürülebilirliği konusunda yeni risk faktörlerini gündeme getiriyor.

“ABD Firmaları Çin Operasyonları Olmadan Küresel Güç Elde Edemeyeceklerini Belirtiyor”

ABD-Çin ilişkileri, iş dünyasında karşılaşılan zorluklar listesinin başında yer almaya devam ediyor. ABD-Çin İş Konseyi 2025 üye anketine göre yükselen tarifelerden sonra ABD’li şirketlerin yalnızca %48’i bu yıl Çin’e yatırım yapmayı planlıyor. Bu oran, geçen yıl yatırım yapmayı planlayan %80’lik orana göre keskin bir düşüş gösteriyor. Çin ile iş yapan 100’den fazla büyük Amerikan şirketinin katıldığı ankette katılımcıların %88’inin ABD-Çin ilişkilerinden; %68’inin ise iki ülke arasındaki ticarete uygulanan tarifelerden etkilendiği belirtiliyor.

Yapılan anket, Çin’de faaliyet gösteren ABD firmalarının iş ortamını zorlaştıran diğer faktörlerin de olduğunu ortaya koyuyor. Ankete katılan ABD firmalarının yaklaşık üçte biri, Çin hükümetinin yerli firmaları desteklemeye yönelik sanayi politikalarını ve sübvansiyonlarını yoğunlaştırmasıyla pazar paylarının azaldığını bildiriyor. Bu şirketlerin yaklaşık %40’ı ise ABD’nin ihracat kontrol politikalarından olumsuz etkilendiğini belirtiyor. Ancak tüm bu ekonomik olumsuzluklara ve süregelen belirsizliğe rağmen ABD şirketlerinin, Çin pazarını terk etme olasılığının düşük olduğu vurgulanıyor. ABD şirketlerinin çoğunluğu kısa vadede yeni yatırımlardan kaçınsa da uzun vadede Çin’deki fırsatları değerlendirmeye kararlı. Katılımcıların %80’inden fazlası Çin’e iç pazara hizmet etmek için yatırım yaptıklarını söylerken neredeyse tamamı Çin operasyonları olmadan küresel rekabette kalamayacaklarını belirtiyor.

Çin’den Herhangi Bir Operasyonunu Taşımayı Planlayan ABD Şirketlerin Oranı

Kaynak: ABD-Çin İş Konseyi Üye Anketi 2025*

“

1973 yılında kurulan ABD-Çin İş Konseyi (USCBC), Çin ile iş yapan 270’den fazla Amerikan şirketinden oluşan özel, tarafsız ve kâr amacı gütmeyen bir kuruluştur.

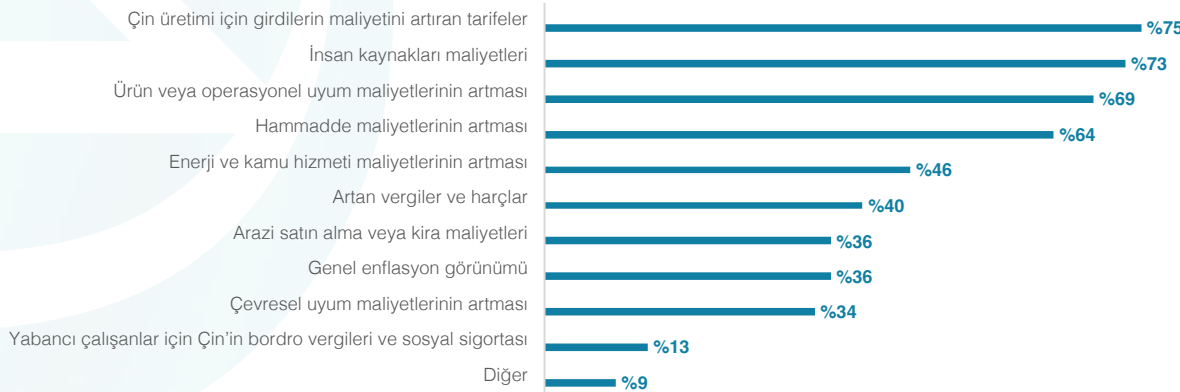
”

“ABD Şirketleri En Fazla Girdi Maliyetlerini Artıran Tarifelerden Endişeli”

ABD-Çin İş Konseyi Üye Anketi, iki ülke arasındaki ticaret gerginliklerine kalıcı bir çözüm bulunmadığı sürece iş dünyasındaki güven duygusunda anlamlı bir iyileşmenin pek mümkün olmayacağını belirtiyor. Amerikan şirketleri için ilk öncelikli beklenti ise gümrük vergilerinin düşürülmesi. Bununla birlikte şirketlerin gümrük vergilerine uyum sağlayabilmesi için yeterli sürenin tanınması ve güçlü ve şeffaf bir gümrük vergisi muafiyet sürecinin oluşturulması gerektiği vurgulanıyor. Yapılan anketin sonucunda bu adımların bir araya gelmesiyle daha istikrarlı ve öngörülebilir bir iş ortamı oluşturulabileceği vurgulanıyor.

Ankete katılan şirketlerin %75'i, tarifeler nedeniyle Çin'deki imalat faaliyetlerindeki artan maliyetlerin en büyük endişe kaynağı olduğunu belirtiyor. Bazı imalat firmaları, Çin'in sanayi parklarına yönelik sunduğu vergi avantajları nedeniyle önceki tarifelerden muaf tutuldu. Ancak çoğu firma bu yılın başında Çin'in misilleme tarifelerini yürürlüğe koymasının ardından bu avantajlarını kaybederek maliyet endişelerinin arttığını belirtiyor.

ABD Şirketlerinin En Fazla Endişe Duyduğu Faktörler

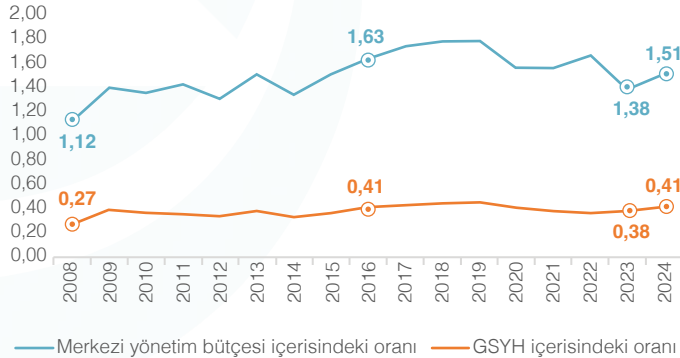
“ Bu yılki anket, Mart ve Mayıs 2025 tarihleri arasında gerçekleştirildi ve 130 üye şirketten oluşan bir havuzdan yararlanıldı. Katılımcıların Çin pazarında önemli deneyimi ve varlığı bulunuyor. Dörtte üçünden fazlası 20 yıldan uzun süredir Çin'de faaliyet gösterirken %43'ü Çin'den 1 milyar doları aşan gelir elde ediyor. ”

“2024 Yılında Ar-Ge Harcaması 178,5 Milyar TL”

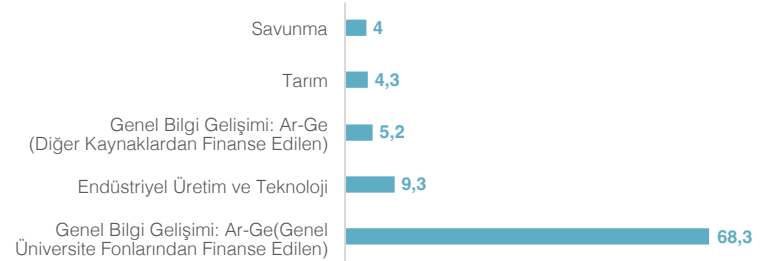
Merkezi yönetim bütçesinden Ar-Ge faaliyetleri için 2024 yılında 178,5 milyar TL harcama gerçekleştirilirken Ar-Ge harcamalarının merkezi yönetim bütçesi içindeki oranı %1,51 olarak kaydedildi. Sosyo-ekonomik hedeflere göre ise geçen yıl en fazla Ar-Ge fonlaması %68,3 ile genel bilgi gelişimi için üniversitelere yönelik yapıldı. Bu kalemi, %9,3 ile endüstriyel üretim ve teknoloji, %5,2 ile genel bilgi gelişimi (diğer kaynaklardan finanse edilen), %4,3 ile tarım ve %4,0 ile savunma izledi. Ar-Ge programlarının alt kategorilerine bakıldığında uluslararası Ar-Ge faaliyeti yürüten kuruluşlara gönderilen kamu fonu 461 milyon TL ile ilk sırada yer aldı.

Bütçe başlangıç ödenekleri sonuçlarına göre 2025 yılı merkezi yönetim bütçesinden Ar-Ge faaliyetleri için 236,2 milyar TL tahsis edilirken Ar-Ge için en yüksek ödeneğin %69,5 ile genel bilgi gelişimi amacıyla üniversitelere ayrılması öngörülüyor. Endüstriyel üretim ve teknoloji ise %7,9 ile ikinci sırada yer alıyor. 2025 için uluslararası Ar-Ge programlarına 1,17 milyar TL ayrılırken ilk sırada 500 milyon TL ile ikili veya çok taraflı uluslararası Ar-Ge programları bulunuyor.

Merkezi Yönetim Bütçesinden Ar-Ge İçin Yapılan Harcamaların GSYH ve Merkezi Yönetim Bütçesi İçindeki Payı

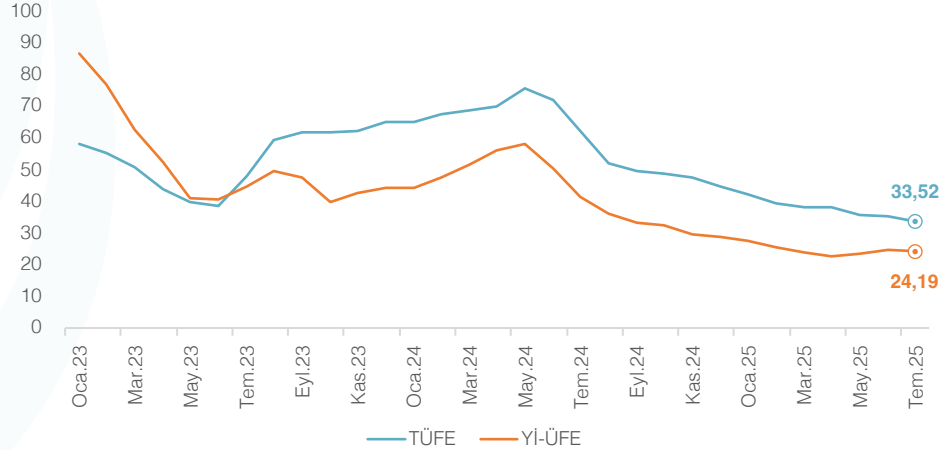
En Fazla Harcamanın Yapıldığı İlk Beş Sosyo-Ekonomik Hedef, 2024

“TÜFE’de Yıllık %33,52 Artış”

Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE) temmuz ayında bir önceki aya göre %2,06, bir önceki yılın aynı ayına göre %33,52 oranında artış gösterdi. Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi (Yİ-ÜFE) ise bir önceki aya göre %1,73, bir önceki yılın aynı ayına göre %24,19 oranında arttı.

TÜFE ve Yİ-ÜFE Yıllık Değişim Oranları

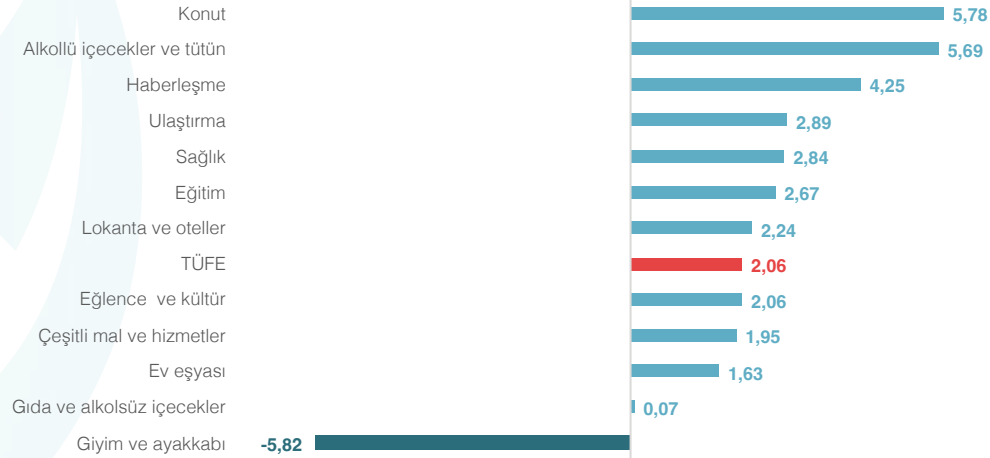

Kaynak: TÜİK

“Giyim ve Ayakkabı Grubunda Fiyatlar Aylık %5,82 Azaldı”

TÜFE ana harcama grupları itibarıyla temmuz ayında bir önceki aya göre en fazla artış gösteren ana grup %5,78 ile konut fiyatları oldu. Giyim ve ayakkabı grubunda ise fiyatlar %5,82 oranında azaldı.

TÜFE Ana Harcama Gruplarına Göre Aylık Değişimler (%), Temmuz 2025

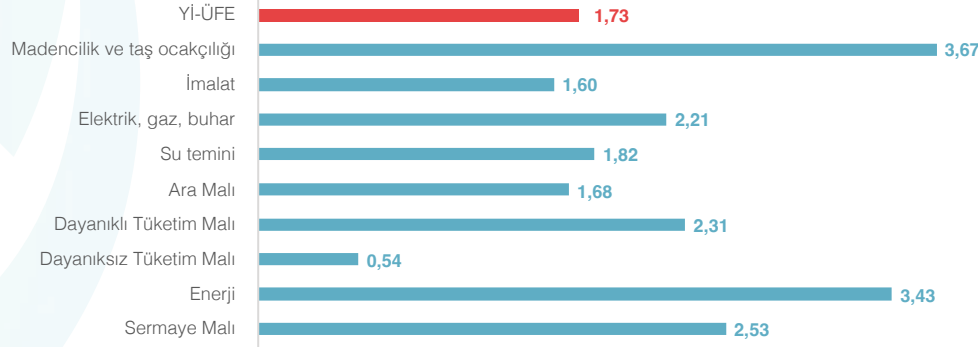

Kaynak: TÜİK

“İmalat Ürünlerinde Aylık %1,60 Artış”

Sanayinin dört ana sektöründe aylık bazda değişim şöyle gerçekleşti: Madencilik ve taş ocakçılığında %3,67, imalat sanayinde %1,60, elektrik ve gaz üretimi ile dağıtımında %2,21, su temininde ise %1,82 oranında artış yaşandı.

Yİ-ÜFE Aylık Değişim Oranları (%), Temmuz 2025

Kaynak: TÜİK

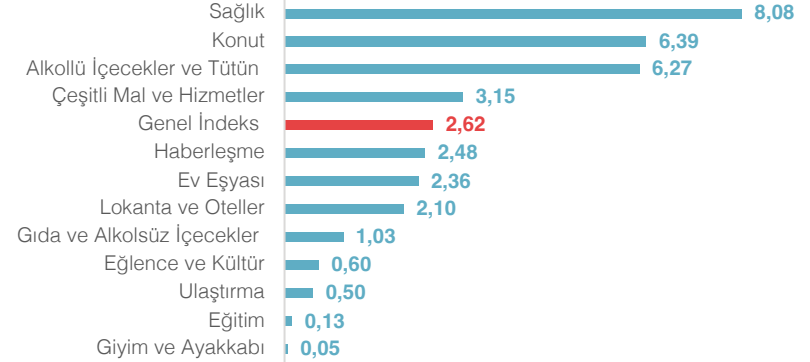
“İstanbul’da Aylık Enflasyon: %2,62”

İstanbul’da perakende fiyat hareketlerinin göstergesi olan İstanbul Tüketici Fiyat İndeksi, temmuz ayında bir önceki aya göre %2,62, bir önceki yılın aynı ayına göre %42,48 oranında artış gösterdi. Endeksin harcama gruplarına göre aylık değişim oranlarında en yüksek artış %8,08 ile sağlıkta gerçekleşirken en düşük artış %0,05 ile giyim ve ayakkabıda kaydedildi.

İTO İstanbul Tüketici Fiyat İndeksi (2023=100) Değişim Oranları (%)

	Haziran 2025
Bir önceki aya göre	2,62
Bir önceki yıl sonuna göre	23,80
Bir önceki yılın aynı ayına göre	42,48

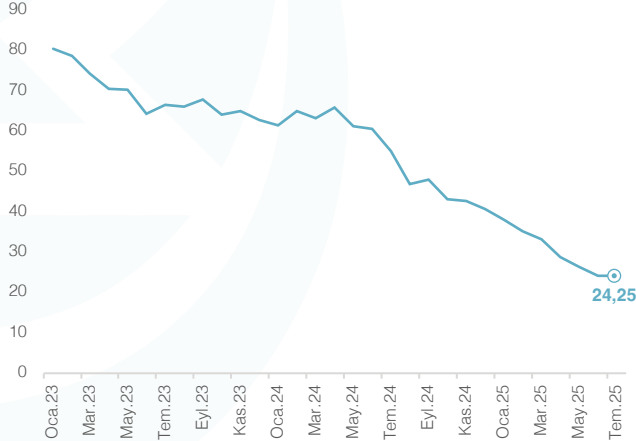
Gruplar İtibarıyla Aylık Değişim Oranları (%), Temmuz 2025

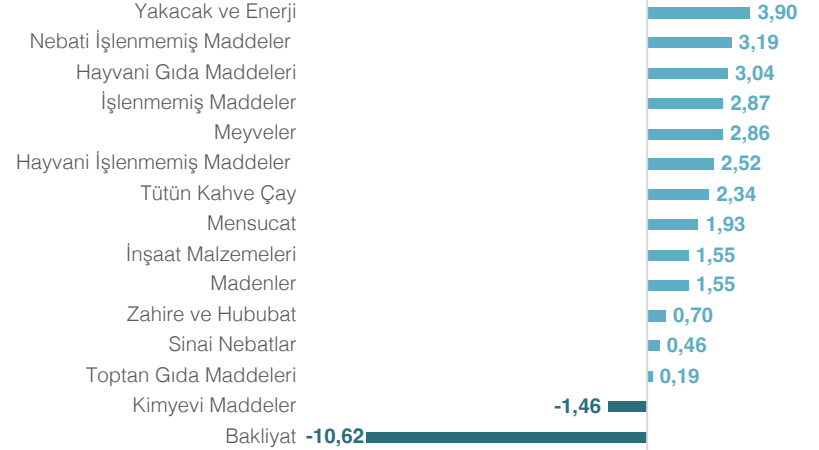
“Bakliyat Grubunda Aylık %10,62 Azalma”

Toptan fiyat hareketlerini yansıtan Toptan Eşya Fiyatları İndeksi temmuz ayında bir önceki aya göre %1,14, bir önceki yılın aynı ayına göre %24,25 oranında artış gösterdi. Toptan Eşya İndeksi harcama grupları içerisinde en yüksek artış %3,90 ile yakacak ve enerji grubunda gerçekleşti. Bakliyat grubunda ise fiyatlar bir önceki aya göre %10,62 oranında geriledi.

Toptan Eşya Fiyatları İndeksi
Bir Önceki Yılın Aynı Ayına Göre Değişim (%)

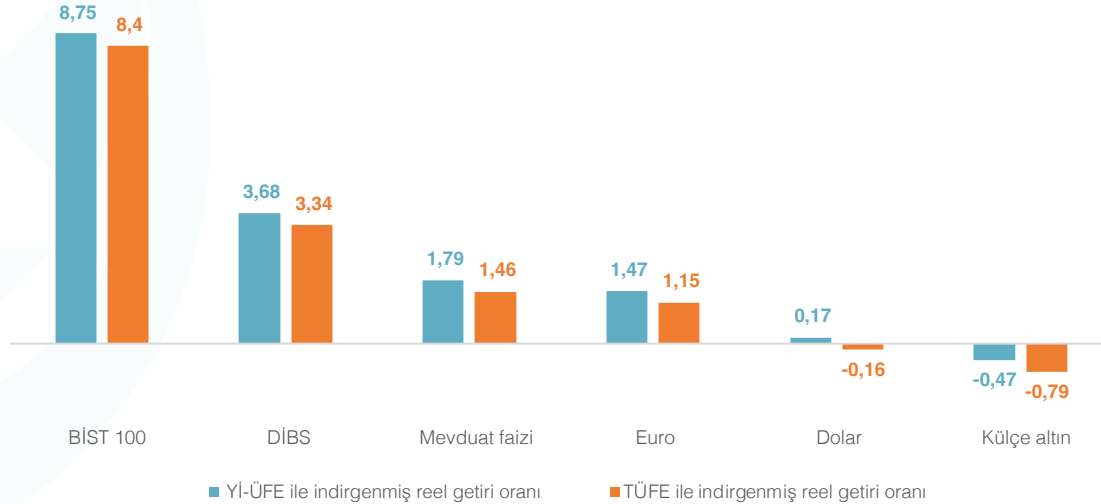
Gruplar İtibariyle Aylık Değişim Oranları (%), Temmuz 2025

“Temmuz’da En Yüksek Reel Getiri BİST 100 Endeksinde”

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), temmuz ayına ilişkin finansal yatırım araçlarının reel getiri oranlarını açıkladı. Buna göre temmuzda en yüksek reel getiriyi, Yİ-ÜFE ile indirgenğinde %8,75, TÜFE ile indirgenğinde %8,4 oranı ile BİST 100 endeksi sağladı. TÜFE ile indirgenğinde yatırımcısına kaybettiren yatırım araçları dolar ve külçe altın oldular.

Finansal Yatırım Araçlarının Aylık Reel Getiri Oranları, Temmuz 2025

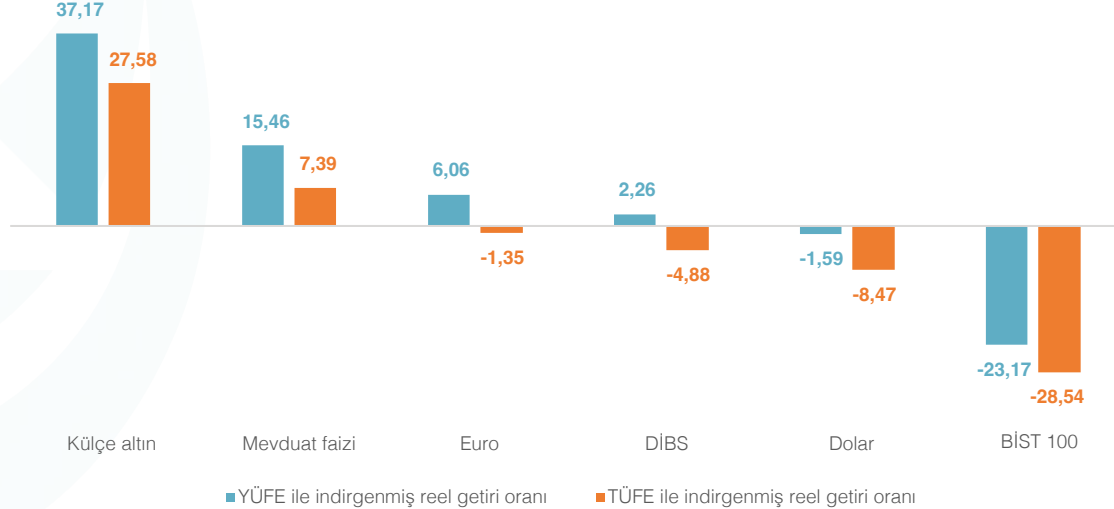

Kaynak: TÜİK

“Yıllıkta En Yüksek Reel Getiri Altında”

Finansal yatırım araçları yıllık olarak değerlendirildiğinde külçe altın, Yİ-ÜFE ile indirgenmiş reel getiri oranında %37,17, TÜFE ile indirgenmiş reel getiri oranında ise %27,58 ile yatırımcısına en yüksek reel getiriyi sağlayan yatırım aracı oldu. TÜFE ile indirgenmiş reel getiri oranında euro, DİBS, dolar ve BİST 100 ise yatırımlarda kayba yol açtı.

Finansal Yatırım Araçları Yıllık Reel Getiri Oranları, Temmuz 2025

Kaynak: TÜİK

iTOSAM

İSTANBUL TİCARET ODASI
STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

Tasarım ve Hazırlık | Stratejik Araştırmalar Merkezi

itosamkurumsal

www.itosam.org.tr